

Hmeljar

Celje, april 1953 - L. VIII., št. 4

Hmeljar izhaja po potrebi — Urejuje
in odgovarja uredniški odbor — Od-
govorni urednik Debič Boris — Tiska
Celjska tiskarna — Številka 8 din —
Za hmeljarje brezplačno — Poština
plačana v gotovini

Izdaja hmeljarski odbor pri OZZ Celje-okolica

S Teboj so naši narodi izgubili svojega velikega sina!

»Dragi tovariš Boris!

Teško je govoriti, ko se srce krči in usta drgetajo ob misli, da Te mi, Tvoji stari dolgoletni tovariši ne bomo nikdar več slišali in ne delili s Teboj radosti

nad čedalje večjo in vse bližjo zmago veličastnega dela — socializma, kateremu si Ti med prvimi posvetil vse svoje fizične in umske sposobnosti in v katerega temelje si Ti gradil in vgradil svojo mladost ter konč-

no tudi svoje življenje. Tvoja življenjska pot je bila trnova pot revolucionarja. Revolucionarnemu gibanju brezpravnega in izkoriščenega delavskega razreda si se priključil še kot mladostnik. Že kot fant si zapustil razred, ki bi Ti mogel zagotoviti udobno življenje. Tega razreda nisi zapustil zaradi sentimentalnosti niti ne zaradi avanturizma, ne zaradi konjunktura, ker si se pridružil Komunistični partiji v času najhujšega preganjanja in iztrebljanja njenih članov po režimu vojaške diktature Aleksandra in generala Živkovića. Delavskemu gibanju si se pridružil zaradi tega, ker Tvoj plemeniti duh in Tvoje srce nista mogla prenesti in mirno gledati neenake borbe izkoriščenih proti izkoriščevalcem. Pridružil si se mu zaradi tega, ker je Tvoj, po naravi revolucionarni in raziskovalni duh že v najzgodnejši mladosti prodril v zakone družbenega razvoja, v znanost Marxa, Engelsa in Lenina. Pridružil si se delavskemu gibanju tudi zaradi tega, ker si hotel postati sodelavec in aktivni borec z umom, srcem in z vsem svojim bitjem pri porajanju nove, ne pa pri umiranju stare družbe. Dragi Boris, mi, Tvoji stari tovariši smo takrat spremljali Tvojo borbo proti tistim, ki so Te hoteli odvrniti s poti, katero si si sam izbral. In Ti si bil neomajen, nisi se dal zastrašiti niti z ječo niti z drugimi strahovalnimi ukrepi. Šel si skozi iste jetniške celice, kakor mi in to že takrat, ko si komaj stopil v življenje. Vedel si se, kakor se mora vesti pravi revolucionar. Temnica je bila zate šola, ki Te je obogatila z znanostjo marksizma. Ni Te zmehčala, kakor so se nadejali naši sovražniki, marveč Te je, nasprotno, ojeklenila, Ti dala še večjo energijo in, ko si prišel izza jetniških zidov, si nadaljeval svoje revolucionarno delo.

Dragi Boris, tu v tem mestu, kjer bo poslej počivalo Tvoje telo, sem Te srečal pred devetnajstimi leti, jaz kot komunist ilegalec, Ti pa si bil kot komunist pod nadzorstvom policije. Tudi takrat si bil, Boris, poln ognja in nepremagljive energije, zaradi česar sem Te jaz kakor tudi mnogi tovariši vzljubil. Odtlej pa do danes, polnih devetnajst let smo delali skupaj ne glede na to, kje je kdo bil. Devetnajst let sem imel priliko, da sem spremljal oblikovanje Tvoje herojske revolucionarne podobe. V devetnajstih letih nisi niti mene niti drugih tovarišev nikoli razočaral. Videl sem Te v Pragi l. 1937, ko si potrpežljivo prenašal težavno, naporno emigrantsko življenje in po sklepu Partije nadaljeval študij, pri tem pa si delal za našo Partijo, za našo deželo, kolikor si le mogel. Videl sem Te v Parizu leta 1937, 1938 in 1939, v najtežjih časih za našo Partijo, ko je njen organizem razjedala frakcijska borba v vrhovih in ko ji je pretilo uničenje s strani tistih, ki so bili v Kominterni glavni krivci za frakcijske borbe v naši Partiji.

Boris, neprecenljiva je vrednost Tvoje neomajnosti in podpore, ki si jo takrat dajal nam, da smo ohranili avantgardo delavskega razreda Jugoslavije, ustvarili njeno monolitnost in jo usposobili za težke čase, ki so se bližali in pretili našim narodom z uničenjem. Pred dnevi, polnimi negotovosti in groženj za našo deželo in za naše narode, si se vrnil iz emigracije, da bi delil skupno usodo s svojimi tovariši in svojim ljudstvom. Vedel si, da je tu Tvoje mesto. Skupno z nami si neutrudno delal na pripravah in skupno z nami doživljal radost nad ustvaritvijo enotnosti in monolitnosti naše Partije, kateri je pripadla zgodovinska vlo-

ga, da organizira in vodi ljudsko vstajo proti okupatorjem in proti izdajalcem naše dežele. Kot eden izmed prvih voditeljev ljudske vstaje v Sloveniji si pokazal pri tem velikem narodnem revolucionarnem delu svoje izredne umske in organizatorske sposobnosti ter neomajnost. Postal si eden izmed najpomembnejših voditeljev ljudske vstaje in revolucionarnega boja za ustvaritev nove Jugoslavije. To veliko delo je zapisalo Tvoje ime v srca milijonov naših delovnih ljudi. O vsem tem priča ta neizmerna žalost, ki je zajela milijone državljanov nove, socialistične Jugoslavije zaradi Tvoje tragične, prerane smrti. Mar je bilo ali bije srce poštenega državljana naše dežele, ki ljubi našo veliko, v stoletnem boju izmučeno deželo, pa da ga ni prevzela žalost, ko je zvedel, da je prenehalo biti Tvoje predrago srce, ki je neizmerno ljubilo svoje ljudstvo in svojo deželo! Ti si odšel od nas, Boris, toda Tvoj prelepi lik, lik boreca in komunista bo ostal globoko vcepljen v srca naših ljudi. Dragi Boris! Leta 1948 je zagrozila naši deželi nova, strašna nevarnost in Ti si bil v tistih, za našo Partijo in za naše narode težkih dneh med prvimi in si prvi dojel vse bistvo napada na nas in tragičnost položaja, v katerem je bila tisti čas naša dežela. Toda tudi tu se je pokazal Tvoj lik, jekleni lik revolucionarja in komunista. Ostal si neomajen skupno z nami v borbi, toda spet v neenaki borbi za resnico, za našo neodvisnost in svobodo, za srečo naših narodov. Da, Boris, Tvoj neugasljivi plamen revolucionarja in rodoljuba, ki si ga znal Ti s svojo močjo vcepljati v srca in v misli mlajših tovarišev in borcev med osvobodilno vojno in v času Tvojega požrtvovalnega dela, ki mu le težko najdemo primerjavo, na najobčutljivejšem delu v obdobju graditve socializma, bo gorel tudi po Tvoji prerani, tragični smrti močno v srcih sedanjih in bodočih rodov. Milijoni naših delovnih ljudi so poznali Tvoje požrtvovalno delo. Toda mi, Boris, Tvoji tovariši, smo Te videli na delovnem mestu sleherni dan. Videli smo Te, kako goriš in izgorevaš pri delu dan in noč. Videli smo, da delaš do nezavesti, in smo se bali, da Te bo to prezgodaj izčrpalo, nismo pa vedeli, da spodkopava Tvoje močno telo zahrbtna, strašna bolezen, ki Te je tako naglo iztrgala iz naših vrst.

Tovariš Boris, izguba Tebe je za nas nenadomestljiva. Znal in mogel si nositi na svojih plečih veliko breme, toda mi, ki ostanemo, se Ti bomo najbolje odolžili s tem, če bomo to breme, ki si ga Ti nosil, podelili med seboj in vložili vse svoje sile v to, da bo čimprej ustvarjeno tisto, za kar si se boril in za kar si dal življenje.

Tovariš Boris! S Teboj so naši narodi izgubili svojega velikega sina, Tebi naši narodi dolgujejo mnogo, toda v znak priznanja so si vcepili v srca spomin na Tvojo herojsko osebnost, spomin, ki bo trajen.

Naš dragi tovariš, nepozabni Boris! S težkim srcem se poslavljam od Tebe v imenu svojih tovarišev in v imenu naših narodov. V svojih mislih in srcih bomo ohranili Tvojo, vedno veselo, živahno in zdravega optimizma polno podobo. Počivaj mirno, Boris, tu med mrtvimi heroji, ki tudi po smrti žive v srcih naših narodov kot svetli zgledi. Kajti — kakor pravi pesnik: Ti grobovi niso rakve, marveč izvori novih sil. Večna Ti slava, tovariš dragi, Boris Kidrič!»

(Poslovilne besede tovariša Tita ob grobu Borisa Kidriča)

Hmeljarji, zavarujte hmeljske nasade proti toči!

Prav je, da hmeljarje še enkrat opozorimo na zavarovanje hmeljskih nasadov proti toči. Nismo se motili, da bo članek o zavarovanju v zadnji številki »Hmeljarja« zbudil široko zanimanje, s posebno željo, da se to vprašanje, ki vsako leto povzroča nemalo skrbi hmeljarju, končno uredi.

Zadnji sestanki hmeljarjev na sedežih KZ potrjujejo prednjo ugotovitev. Na njih se hmeljarji do podrobnosti seznanjajo o načinu in pogojih novega zavarovanja. Ni odveč, če še enkrat poudarimo važnost zadovoljive rešitve tega vprašanja. Potrebno je le še obrazložiti nekaj končnih odločitev DOZ-a in nekatere nejasnosti, ki krožijo na terenu. Ni še pojasnjeno vsem hmeljarjem, da se jamstvo DOZ-a prične s prvim junijem in traja do posprave pridelka ter s tem prvotno določeni termin 15. junij spreminja. Vsak hmeljar, ki se bo odločil za kolektivno zavarovanje, bo moral razen prvoletnika zavarovati vse svoje nasade, ki jih ima na različnih parcelah. Ko bo prijavil svoje nasade, bo upoštevalje normalno letino, prijavil predviden pridelek posamezne parcele, če jih ima več. V primeru nezgode bodo cenilci poleg ugotovitve odstotka škode ponovno ocenili predvideni pridelek, na osnovi česar se bo lažje določil realni izpad, bo pa brez dvoma najpravičnejši izhod za DOZ kot za pridelovalca. Hmeljar bo moral v primeru nezgode, najpozneje v treh dneh, prijaviti točo neposredno DOZ-u. V ta namen bo DOZ dodelil slehernemu zavarovancu svojo dopisnico, ki jo bo hmeljar v primeru nesreče izpolnil in priporočno odposlal poslovalnici DOZ-a Celje. Istočasno pa bo lahko ustmeno prijavil nezgodo pri svoji KZ, katera

bo poskrbela, da bo škoda pravočasno ocenjena. Do sedaj se je pri samopomoči na račun proizvodnih stroškov od prodajne cene odtegnilo okrog 25%. V tem primeru DOZ do 50% izpada ne bo ničesar odtegnil, dočim pri izpadu nad 50% do 95% bo od povprečne cene odtegnil 15% in šele od 95% do 100% škode bo odtegnil 25% na račun manjših proizvodnih stroškov.

Če DOZ vendarle daje, kakor je iz dosedanjega tolmačenja razvidno, sprejemljive pogoje za slehernega hmeljarja in da prevzema 100% jamstvo proti tej elementarni nezgodi, ki je, upoštevajoč ostale kmetijske panoge zelo pasivna postavka, tedaj bodo hmeljarji gotovo lažje prenesli edino resno oviro, ki nekatere zadržuje, to je 4% premijski stavek. Ne izključujemo pa, da bomo v prihodnjem letu že lahko razpravljali o nižjem odstotku premije, dočim se za tekoče leto prednji pogoji ne dajo spremeniti in so dokončni. Omeniti pa moramo, da so prednje ugodnosti dosegljive le ob pogojih kolektivnega zavarovanja ob zajetju 70% vseh hmeljarskih površin (izvzet je prvoletnik) na področju ene KZ.

Te dni, ko hmeljarji že določeno razpravljajo na sestankih o novem zavarovanju, bi svetovali slehernemu hmeljarju, da se odloči za zavarovanje in da prijavi svoje površine hmelja najpozneje do 15. maja svoji KZ, o čem so KZ že prejele potrebna navodila. Nihče ne misli vsiljevati hmeljarjem neke posebne zahteve, ker končno odloča o tem hmeljar sam, toda želja nas vseh pa prav gotovo je, da bo hmeljarju tudi v primeru elementarne nezgode poplačan trud, ki ga vlaga preko leta v svoj hmeljski nasad.

-KK-

Zakaj hmeljarsko šolo?

»Ni napredka brez znanosti« to je zlati rek, ki ima svoj pomen tudi za hmeljarje in hmeljarstvo. Znanost je tista sila, ki trga naravi njene skrivnosti, si jih prisvaja in podreja, da morajo služiti v korist vsemu človeštvu. Kaj bi počeli danes brez umetnih gnojil, donosi vseh poljskih kultur bi bili brez njih, kljub zadostnemu gnojenju s hlevskim gnojem, mnogo nižji, kaj bi brez vseh zaščitnih sredstev, da ne govorimo o bencinskih in električnih motorjih ter o raznih strojih vseh vrst, ki so danes kmetijstvu neobhodno potrebni. Vse te stvari so uspeh mislecev in izumiteljev, ki so prvo podlago dobili v šoli in so pozneje to svoje znanje stopnjevali do najvišjih možnosti.

In mi, ki vsak dan uporabljamo izsledke teh veleumov, naj bomo neuki, brez potrebne izobrazbe, ki je potrebna za naš hmeljarski poklic. Ali se naj samo tolažimo, da ostanemo pri tem, kakor je, četudi imajo vse druge kmetijske panoge, kakor splošno kmetijstvo, živinoreja, sadjarstvo in vinarstvo, svoje šole, samo hmeljarstvo je še nima. Ali naj čakamo križem rok, da nas bodo prehiteli povsod po svetu, kjer vlagajo ogromno truda in finančnih žrtev za strokovno vzgojo svoje mladine. Mi pa naj s svojo malomarnostjo zapravimo še to, kar so nam naši očetje ustvarili kot pionirji savinjskega hmeljarstva. Ne, do tega ne sme priti, še je čas, da zamujeno popravimo in da se pobrigamo za izobrazbo naše hmeljarske mladine. Ni važno, ali bo ta šola enoletna ali dvoletna, praksa bo pokazala katera izmed obeh oblik bo najboljša, važna pa je vzgoja te mladine. Vsi, ki bodo imeli opravka s to mladino, naj bodo najboljši strokovnjaki in pedagogi, ki ne bodo vcepljali mladini samo znanosti, temveč tudi ljubezen do slovenske kmečke zem-

lje. Kajti najhujša bolezen sodobne mladine je odpor do dela v kmetijstvu. Na pol izobražena mladina beži iz naših vasi v mesta, kjer še povečuje že itak preveliko gnečo po pisarnah, ali odjeda kruh drugim poklicem, doma po vaseh so pa posestva napol v puščah, ali pa prepuščena ostarelim rokam. In to ne samo po ravninskih, temveč tudi hribovskih vaseh. Vi vsi, ki boste čitali ta članek, starši in mladina, verujte, da ni pisarne ne tovarne, ki bi izdelala prehranbene artikule, ne da bi isti zrasli v zemlji ali v hlevih. Osnova vsega življenja je v zemlji in ta zemlja mora dati čim več za prehrano vseh stanov. To ne samo pri nas, temveč tudi v tistih državah, kjer še imajo danes hrane na pretek, delajo z vso silo na tem, da iztisnejo iz zemlje čim več. Tam, kjer sedijo za mizo pri kosilu danes štirje, jih bo čez dvajset let pet, tako pri nas kot v Ameriki. Res, da nimamo pri nas ameriških farm ogromnega obsega ali ruskih kolhozov, ki so po obsegu celi kolosi, in tudi ustvarjanje le-takšnih je v socialistični državi nemogoče po njihovih načelih in metodah, čeprav so nastale ameriške farme pod drugačnimi pogoji kot ruski kolhozi, imamo pa slovensko pridnost in voljo do napredka, ker nam pa izobrazbe manjka, naj jo naši mladini da hmeljarska šola.

Da pa bo omogočen vstop v šolo vsakemu ne samo premožnejšim, naj vodstva kmetijskih zadrug že danes razmišljajo, kako bodo podprle dijake hmeljarske šole iz svojega okoliša. Ta izdatek se bo našim zadrugam najbolj bogato obrestoval. S tem si bomo vzgojili bodoči kader za vodstvo zadrug in njenih odsekov.

Z ustanovitvijo hmeljarske šole in s polnim delovanjem Inštituta za hmeljarstvo se bo začela nova zgodovina savinjskega hmeljarstva. Turnšek Pongrac

Načela za ureditev hmeljarske šole

Smer pouka: poljedelstvo s pudarkom na hmeljarstvo — živinorejo, sadjarstvo.

Trajanje šole: dve leti; prvo leto - internatski pouk, drugo leto - pozimi internat, poleti 1—2 krat tedensko pouk in posvetovanje, sicer kontrolirana praksa na lastnem posestvu.

Doba pouka: začetek 1. oktobra, do 1. aprila 1. leta se poučuje strokovna teorija rastlinske in živalske proizvodnje; od 1. aprila do 1. septembra - splošni predmeti in praktičen pouk iz rastlinske proizvodnje na posestvu Inštituta za hmeljarstvo; od 1. septembra do 1. oktobra — počitnice.

Drugo leto: od 1. oktobra do 1. aprila - teoretični pouk s problemi hmeljarstva, sadjarstva in ekonomike, praksa v živinoreji; od 1. aprila do 1. oktobra - kontrolirana praksa na lastnem posestvu in 1—2 krat tedensko praktičen pouk ali posvetovanje o problematiki proizvodnje na posestvih učencev.

Pogoji za vstop: 1. starost najmanj 16 let, a največ 25 let; 2. nižja gimnazija ali popolna 8 letna osnovna šola s sprejemnim izpitom iz določenih predmetov splošne izobrazbe. 3. po teoretičnem pouku prvo leto se lahko izločijo nezadovoljivi učenci.

Stroški šolanja: Internat se plačuje, delo učencev na posestvu se obračuna; morebitne dotacije Združenja hmeljarjev zmanjšujejo internatske stroške vsem učencem enako.

Število učencev: vsak letnik po 20 učencev.

Ureditev internata: za 40 učencev, letniki ločeni.

Učne moči: potrebni so 3 stalni profesorji, od katerih je eden ravnatelj šole. Profesorji na šolskem posestvu vodijo praktično delo učencev v svoji panogi. Ti profesorji poučujejo splošno poljedelstvo, živinorejstvo in sadjarstvo. Hmeljarstvo kot specializacijo predava ekolog iz Inštituta za hmeljarstvo, ki tudi povezuje v tej panogi šolo in Inštitut s terenom. Ekonomiko poučuje upravitelj inštitutskega posestva.

Šola je last Združenja hmeljarjev s sedežem v Žalcu, ki tudi skrbi za njeno vzdrževanje, le strokovne učne moči (stalne in honorarne) nastavlja in plačuje Oddelek za kmetijsko šolstvo pri Okrajnem LO Celje-okolica.

(Gornja načela so samo okvirna in je stvar hmeljarjev, da jim dajo svoje pripombe. Ne moremo se strinjati z mnenjem, da naj bi morebitne dotacije bodočega Združenja hmeljarjev enako zniževale stroške internata vsem učencem, brez ozira na socialni položaj posameznika, pridnost v učenju itd.)

Tudi vprašanje plačevanja strokovnih moči (stalnih ali honorarnih) ni še verjetno razčiščeno.

Poleg teh in drugih odprtih vprašanj, pa naj navedena načela o hmeljarski šoli dajo našemu hmeljarju vsaj približno sliko o bodoči hmeljarski šoli.

Ta šola je stvar samo hmeljarjev, zato je njihova pravica in dolžnost, da o njej izrečejo svoje mnenje, da ne bi bilo treba »po toči zvoniti«!

(Op. uredništva.)

Letošnje zasedanje Znanstvene komisije Evropskega biroja za pridelovanje hmelja

(Nadaljevanje)

Že v lanskim oktobrski številki smo obljubili, da bodo poročili dr. Zattlerja na zasedanju Znanstvene komisije sledila izvajanju Fr. Hoeda o vplivu osemnjenjanja na fiziologijo hmeljske rastline in kvaliteto hmelja in piva. Na svojem prvem zasedanju leta 1951 v Strasbourgu je namreč Znanstvena komisija Evropskega biroja za pridelovanje hmelja poverila Fr. Hoedu v Narodnem hmeljarskem inštitutu v Belgiji nalogo, da razčisti problem o fiziološki razliki med oplojenim in neoplojenim hmeljem in o vplivu enega ali drugega na kvaliteto hmelja in piva. Da bi na zastavljena vprašanja v celoti odgovoril, bi moral Fr. Hoed vršiti raziskovanja najmanj skozi 3 leta, da bi zbral podatke za prvi dve točki in številke, s katerimi bo mogel ugotoviti srednjo vrednost dohodkov in analiz. Lansko leto na zasedanju je Hoed iznesel le tiste podatke, ki jih je imel že zbrane in s pomočjo katerih bomo lahko sledili opazovanjem do 1955. leta preden bomo naredili zaključke, ki bodo bazirali na teh poznejših opazovanjih.

VPLIV OPLODITVE NA FIZIOLOGIJO HMELJSKE RASTLINE

Dejanje oploditve brez dvoma poveča kvantitativno produkcijo in v nekaterih slučajih tudi odpornost rastline proti parazitom. Pridelek oplojenega nasada je lahko skoraj dvakrat večji od neoplojenega. V Belgiji so vse variacije občutljive na oploditev. Razen tega je zanimivo, da vam omenimo, da je neka variacija, imenovana Buvrine, neproduktivna brez oploditve. (Ta sorta ni tako kot ostale sorte partenogenetska.) Opozorjamo na izvleček članka, kateri je izšel leta 1937 v »Petit Journal du Brasseur«:

»Odstranitev moških rastlin je dovolilo uvesti v pokrajini Popering nove vrste, ki so tako kot tettnanske mnogo obetajoče. Res je, da bodo hmeljarji tako dolgo, dokler bo vztrajala sorta Buvrine, nagnjeni k temu, da bodo pustili svoj hmelj oploditi, kajti ta sorta nastavlja brez oploditve zelo slabo storžke, razen v izjemno ugodnih klimatskih prilikah.

Zvišanje hektarskega donosa zaradi oploditve izvira iz dejstev, da se individualni razvoj storžev nanaša na vretence, ki postane grobo, na predliste in krovne liste, ki povečajo površino in na teža zrna, ki se nahaja v predlistu. Sledeče številke nam navedeno potrjujejo: Teža zelenega neoplojenega storža je 1 do 1 in pol grama, teža oplojenega pa 2,75—3,05 v posebnih slučajih do 4,4 grama. Razen teže se tudi morfološka znamenja spremenijo. Znatna razlika obstoja med dolžino oplojenega in neoplojenega storža, oplojeni so lahko 3 do 5 krat daljši, kakršna je pač intenzivnost oplodbe. Potem takem je dolžina oplojenega storža odvisna od števila moških rastlin na hektar.

V neki študiji o morfoloških znakih nekaterih sort na poizkusni postaji v Essenu je J. Hoed izvršil veliko število merjenj na različnih delih hmeljske rastline. Med drugimi je raziskoval tudi neoplojen in oplojen hmelj. Navedli bomo nekaj števil, kjer poudarja razliko v oddaljenosti internodijev in v razvoju vretence:

Oddaljenost kolenc

	Neoplojene rastline	Oplojene rastline
Hibrid 5/69	26,65	25,10
Early Promise	22,60	21
Norther Brewer	22,20	21,90

Razvoj vretenec (opazovanja so se izvršila na suhih storžih).

Oploditev povzroča podaljšanje vretenca in zmanjšanje gostote storžkov.

	Neoplojeni storžki		Oplojeni storžki	
	A	B	A	B
Hallertau I. N. B. H.	17	7	24,40	4,67
Hibrid 5/69	20,10	5,223	24,50	4,04
Early Promise	21,30	5,446	25,70	4,318
Northern Brewer	20,40	5,686	25	4,304
Brewer Gold	16,80	6,607	23,40	4,70

A: Srednja dolžina vretenca.

B: Srednja gostota storžka. (Izračunana po formuli g. in ge. Moreau.)

Lahko torej ugotovimo, da se pri oplojenih rastlinah izvrši:

1. Zmanjšanje dolžine internodijev in
2. povečanje dolžine vreten.

Sorta Euggles v Angliji in pri nekaterih hmeljarjih v Poperingu donša iste normalne donose kot v naših neoplojenih nasadih v Essenu, kjer donša ena povprečna rastlina 0,60 kg suhih storžkov.

Če opazujemo fini češki hmelj, lahko neoporečno trdimo, da fiziološko oploditev ni potrebna, kajti v teh krajih so pridelovali in pridelujejo vedno ekonomično neoplojen hmelj. Citirali bomo po članku dr. Oswalda v »Česky Chmelář«, kjer prinaša rezultate nekega poizkusa upoštevajoč 118 vzorcev iz leta 1937.

Skupno je:

53% hmelja brez semenk,

33% hmelja, ki vsebuje manj kot 5 semenk na 100 storžev,

6% hmelja, ki vsebuje 5 do 10 semenk na 100 storžev in

8% hmelja, ki zadrži več kot 10 semenk na 100 storžev.

Tudi hmelji v Hallertau in na Štajerskem se enako razvijajo brez oploditve. G. Tombeur, direktor tehniške pivovarne v Artuaju, katerega smo prosili za seme, je moral izluščiti v letu 1948 80 kg hmelja iz Hallertaua, da je izbral 145 semenk in 50 kg štajerskega hmelja, da je zbral 127 semenk. Od teh 227 semenk jih je vzkalilo komaj 15.

Za upoštevan, fiziološko normalen in produktivno rentabilen hmelj je odstotek semenk torej enak ničli.

V splošnem lahko zaključimo, da oplodba ni neobhodno potrebna za fiziološki razvoj hmeljne rastline niti za normalno produkcijo storžev. Izjemo tvori sorta Buvrine. Vpliv oploditve iz fiziološkega stališča izgleda, da poveča kosmati dohodek na hektar, ne da bi to imelo za posledico izboljšanje kvalitete, temveč kakor bomo kasneje videli, ravno nasprotno.

Vsi ti podatki, ki smo jih našli so samo orientacijski. V času, ko je bil problem postavljen je bilo prepozno, da bi bili pripravili material za ta študij in zato predpostavljamo, da ga bomo zasledovali 3 leta, da bomo zbirali podatke opazovanj v času, ko bodo klimatski pogoji zmožni vplivati na morfološke znake, lahko zaznamovali le-te v istem času še bolj kot fiziološko dejstvo oploditve.

(Se nadaljuje)

Z izvrševanjem sklepov IV. kongresa OF — SZDL Slovenije bomo pripomogli, da bo Socialistična zveza delovnega ljudstva Slovenije izpolnila svojo dolžnost pod vodstvom tovariša TITA

OPOZORILO!

Dolžnost nam je opozoriti vse hmeljarje, katerih hmeljski nasadi ležijo pod visoko napetostnimi elektrovodi, da je pri postavljenih hmeljevkah strogo obvezno upoštevati najmanj 2,4 m razdalje, ki jo je računati od vrha hmeljevke do najbližjega tokovodnika.

Pri postavljanju samem (zaradi zamaha) pa na vsak način povzroči smrtno nezgodo vsako približevanje hmeljevke na manjšo razdaljo kot 83 cm do tokovodne žice.

V kolikor hmeljarji gornjega opozorila ne bi upoštevali, bo podpisano podjetje zahtevalo odstranitev ali skrajšanje hmeljevke, četudi bi bil hmelj že v rasti. Kontrolo bodo izvedli naši organi. Odstranitev ali skrajšanje hmeljevke bo dovoljeno izvajati edino pod strokovnim nadzorstvom teh organov. Do njihovega prihoda pa bo bremenila odgovorne hmeljarje vsaka morebitna nezgoda ali smrtni primer, ki bi nastopil zaradi neupoštevanja tega opozorila. Poleg navede-

nega so hmeljarji materialno in kazensko odgovorni za škodo, ki bi nastala zaradi oviranega obratovanja daljnovoda.

Istočasno opozarjamo, da je prepovedano vsako sekanje drevja v bližini daljnovoda, ne da bi bil predhodno o tem obveščen najbližji rajonski elektromonter, pod čigar nadzorstvom je edino dovoljen posek.

Beležimo primere, ko so posamezni neprevidneži z nepravilnim posekom povzročili padec drevesa na tokovodnike ter s tem povzročili skupnosti ogromno škodo. Takega storilca smo dolžni prijaviti pristojnemu javnemu tožilcu, ker je za to dejanje kazensko odgovoren.

Pripominjamo, da je rajonski monter našega podjetja za nadzor pri teh delih brezplačno na razpolago.

Podjetje
Elektro-Celje

Kako bomo gnojili hmelj?

S hitrimi koraki se nam je približal čas, ko so zopet zaživela naša hmeljišča. Zopet je treba krepko zagrabiti za delo in ga vztrajno nadaljevati tja do jeseni. Tak je zakon narave, tako zahteva hmeljska rastlina in kdor temu ne sledi, ne bo dobil povračila za vloženo delo in trud.

Vsi hmeljarji vedo, da hmelj ne uspeva povsod enako. Imamo področja kjer raste izredno lepo in zopet kraje, kjer se obotavlja. Zato pravimo, da vpliva na rast podnebje, kakovost zemlje, obdelava in drugi činitelji. Pogostokrat smo že slišali, da v zadnjem času hmelj slabše uspeva in daje mnogo manjše pridelke, kakor pa jih je dajal pred 50 leti. Ta pojav je razumljiv in ga utemeljujejo s tem, da se je rastlina več ali manj izrodila, po drugi strani pa je hmelj že prešel večinoma vse naše orne površine. S tem mu je tako rekoč zmanjkalo deviške zemlje. V zemlji, ki je dobro založena s hranilnimi snovmi, hmelj lepše uspeva in daje več in boljšega pridelka. To je že znana stvar.

Za našega hmeljarja pa ne sme biti seveda vseeno, koliko bo pridelal. Za njega je važno in pomembno to, da bo na manjši površini dosegel čim večji in čim boljši pridelek. To se pravi, s čim manj dela in čim manjšimi stroški tem večji uspeh. Zaradi tega naj bi odslej ne bilo važno, koliko ima posamezen hmeljar hmelja, se pravi sadik, temveč kolikšen ima pridelek. (Kakor se vzame! Op. ur.).

KAJ VPLIVA NA VEČJI PRIDELEK

Kakor vemo, vplivajo na večji pridelek, poleg že omenjenih in znanih činiteljev, hranilne snovi, ki jih ima zemlja sama v sebi. Ker pa jih v zemlji po večini ni dovolj, je torej preveč izčrpana, zato ji pomagamo z gnojenjem. Najbolj učinkovito gnojilo je, kot vemo, hlevski gnoj in kompost. Z njim ne dajemo rastlini samo potrebnih hranilnih snovi, temveč zemljo tudi zboljšujemo. S hlevskim gnojem se ustvarja v zemlji humus ali sprstenina. Ta pa zemljo rahlja in jo napravlja grudičasto. V humusu se razvijajo tako zvane bakterije-drobnoživke, ki ga pretvarjajo tako, da je kot hrana rastlinam dostopen. Zemlja, gnojena s hlevskim gnojem, ni samo lažja za obdelavo, temveč ima še to važno lastnost, da je sposobna prevzeti in obdržati v sebi več vlage in zraka.

Vedeti pa moramo, da sta tudi rastlini zrak in vlaga poleg toplote prav tako potrebna kakor človeku. Tu ni razlike. Zato je zemlja, ki že dolgo ni bila gnojena s hlevskim gnojem, pusta, zbita in zato slabo rodovitna. Ne manjka ji samo humusa, ki ga ustvarja gnoj, manjka ji tudi zraka in vlage, ker ni sposobna, da bi oboje sprejela in obdržala. To razliko prav lahko opazimo v sušnih letih. Zanimivo je ugotavljati učinek dežja. Zemlja, ki je založena s humosom, je grudičasta, rahla in obdrži vlogo. Dež se v takšnem hmeljišču pozna vsaj za polovico dalj časa kot pa na takšnem, kjer je zbita in pusta zemlja. Kaj pa pomeni vlaga za rastlinstvo, dobro vemo in smo se o tem prebrčali v sušnih dobah.

Iz vsega tega spoznamo kolike važnosti je hlevski gnoj. Tega pa nimamo dovolj. Manjka nam ga celo za orne površine, travniki pa niti ne pridejo na vrsto. Hmeljska rastlina pa mora imeti dovolj hrane, če hočemo, da se bo dobro razvijala in nam donasala primerne pridelke. Zato smo v takih primerih primorani pomagati si z umetnimi gnojili.

UPORABLJAJMO pravilno umetna gnojila

Že ime samo pove, da je gnojilo umetno: je torej le nadomestek, oziroma dodatno gnojilo. Z njim do-

dajamo zemlji le manjkajoče hranilne snovi. Zemlje pa umetna gnojila — vsaj po večini — ne zboljšujejo, kot jo n. pr. hlevski gnoj, temveč jo v večini primerov še poslabšujejo. Zato je edino pravilno, da v prvi vrsti gnojimo s hlevskim gnojem in šele v drugi vrsti z umetnimi gnojili.

Mnogi naši hmeljarji pa delajo pri uporabi umetnih gnojil še vedno velike napake. Ena glavnih je v tem, da še vedno kupujejo »štupo« in največkrat takšno, ki je slučajno na razpolago ali bolj pri roki. Na ta način čestokrat dajejo rastlini tiste hranilne snovi, ki jih nujno ne potrebuje ali pa jih ima zemlja dovolj na razpolago. Na kaj pozabljajo ti hmeljarji? Pozabljajo na to, da potrebuje vsaka rastlina in tudi hmelj za pravilen razvoj v glavnem štiri hranilne snovi, to je dušik, kalij, fosfor in apno. Vedeti bi morali tudi, da potrebujejo nekatere rastline več dušika, druge več kalija, tretje več fosforja, se pravi, da nimajo vse enakih potreb.

In še nekaj mnogim hmeljarjem ni razumljivo. Namreč to, da ne znajo opredeliti umetnih gnojil po njihovem svojsvu oziroma učinku. Zato mnogi n. pr. menijo, da je dušičnato gnojilo le apneni dušik ali pa da vsebuje fosfor le superfosfat. Zaradi tega še vedno toliko napak, ki nas mnogo stanejo — uspehov pa seveda ni.

Iz teh razlogov ne bo odveč, če umetna gnojila, ki so pri nas na razpolago oziroma v prometu, razdelimo v skupine:

Dušičnata gnojila so: apneni dušik, kalkamonsalpetar, čilski soliter.

Fosforna gnojila so: superfosfat, Tomaževa žlindra, kostna moka.

Kalijeva gnojila: kalijeva sol.

Apnena gnojila: apno v prahu, situracijski mulj (je odpadno apno pri proizvodnji sladkorja), apneni peščenec, cestno blato itd.

Poleg tega imamo tudi mešano gnojilo nitrofoskal, ki vsebuje, kot že ime pove, vse tri hranilne snovi: to je: dušik (nitro), fosfor (fos), kalij (kal).

NE GNOJITI ENOSTRANSKO

Kot že rečeno je največja napaka, da mnogi hmeljarji uporabljajo pri gnojenju hmelja le ene vrste umetnih gnojil. Razumljivo je, da največ dušičnatih — in prav zato dobi hmeljska rastlina na razpolago preveč dušika, rastlina sicer bujno raste, ni pa odporna proti raznim boleznim in da pridelek slabše kakovosti. Da niso pridelki nekaterih hmeljarjev preveč slabi, je njihova zasluga samo v tem, da hmelj redno gnojijo s hlevskim gnojem. Če bi tega ne uporabljali, bi šele videli, kako kvarno vpliva na rastlino prevelika količina dušika.

Po znanstvenih dognanjih in praktičnih izkušnjah potrebuje hmeljska rastlina količinsko največ dušika, za tem kalija in najmanj fosforja. Pri tem je treba poudariti še to, da za gnojenje hmelja ni recepta. S tem je povedano vse. To pa zaradi tega, ker je to odvisno od kakovosti zemlje, od načina obdelovanja, od količine vlage in tudi od časovnega zaporedja opravljenih del. Zato bi si moral vsak hmeljar napraviti za vsako leto svoj načrt gnojenja. Če bo uporabil hlevski gnoj, takrat bo trosil manj umetnih gnojil, v nasprotnem primeru pa toliko več. V vsakem primeru pa vsa gnojila, to je dušičnata, kalijeva in fosforna. Pri tem bo še upošteval, da se n. pr. apneni dušik počasi razkrajaja, oz. presnavlja, dočim kalkamonsalpetar deluje zelo hitro, čilski soliter pa še bolj. Presnavljanje in delovanje umetnih gnojil pa je možno le takrat, če je zemlja dovolj vlažna.

NE NA GLAVO

Precej je še med nami hmeljarjev, ki so silno trdovratni. Hočejo imeti svoj prav, pa četudi je le »narobe«. Gnojijo namreč, kar se le da na glavo, to je na koreniko hmelja. Na njo vržejo celo pest — pa naj bo dušik, kalkamonsalpeter ali karkoli že. Že pokojni Janko Kač je napisal, da hmeljska rastlina nima ust, pa kljub temu nekateri vztrajajo pri svojem. Kaj bi morali pri tem upoštevati? Samo to, da ima hmeljeva korenika (štor) razpredene korenine na vse strani. Temu pravimo koreninski sistem. Ta pa je tako gost, da je vsako hmeljišče s koreninami prepreženo. Vedeti je treba, da drobnih tankih koreninic niti ne vidimo. In če je temu tako, potem je potrebno in prav, da raztrosimo umetna gnojila po vsem hmeljišču in tako nudimo dodatno hrano vsem koreninam, ne pa le nekaterim.

Na nekaj pa je še treba opozoriti. Hmeljska rastlina si v bujni rasti vztrajno išče hrane in vlage. Zato požene iz vrhnjih korenin in iz obsutih vrvi drobne koreninice — lasnice. Če odgrnemo rahlo zemljo v bližini sadeža, bomo videli, da so kar nagrmađene. Ker se torej nahajajo lasnice v bližini korenike (štor), bomo trosili hitro delujoča gnojila (čilski soliter, kalkamonsalpeter) v velikem loku (podkev) okoli rastline. Te koreninice ga ob dovoljni vlagi kmalu porabijo. Tega načina gnojenja se poslužujemo pri zastalem hmelju, da ga čimprej poženemo in pa pred cvetjem, ko nam gre zato, da povečamo cvetni nastavek.

KAKO PA OB SUŠI?

Hmeljska rastlina ima nekaj korenin globoko v zemlji. Segajo v globino treh metrov in tudi več. Te preskrbujejo rastlini vodo iz najnižjih zemeljskih slojev, zato je rastlina proti suši zelo odporna. Le ob dolgotrajni suši ne zmaguje svoje funkcije, ker koreninam v vrhnjih plasteh popolnoma zmanjka vlage. Umetna gnojila se brez mokrote ne morejo razkrajati oziroma presnavljati, zato so brez učinka. V takem primeru umetnih gnojil ne bomo trosili, ker nam lahko več škodujejo kakor koristijo. Vsekakor napravijo najboljše tisti, ki umetni gnoj, če ga trosijo povprek, zavlečejo, da ga dovolj vlažna zemlja lahko »prime«. Kadar pa trosimo v loku, bomo najbolj zadeli takrat, kadar pride za nami dež.

Že lani in tudi letos so nam suhe dobe požrle precejšnje količine umetnih gnojil. Od apnenega dušika, ki smo ga trosili letos, bomo imeli malo koristi. Mnogo denarja in truda bo šlo v izgubo. Zaradi tega bodimo v bodoče previdni. Dokler zemlja ni osvojila že trošenih umetnih gnojil, tako dolgo ne dajajmo drugih. To bi še posebno veljalo za primere, kadar trosimo v več obrokah, kar je tudi najbolj učinkovito. Pravilno je, da trosimo gnojila na vlažno zemljo ali pa takrat, ko pričakujemo padavine.

Da k zaključku ponovimo: pridelek bomo dvignili le s pravilnim gnojenjem, to se pravi, gnojili bomo z vsemi gnojili, ob pravem času in na pravilen način; trosili pa ne premalo in ne preveč!

Ivan Kronovšek

Namakanje zemljišč

Hmelj je tako glede tal, kakor tudi glede podnebja zelo zahtevna rastlina. V treh mesecih svoje rasti požene ogromno gmoto zelenja, ki terja mnogo vode za uspešno rast. Pri nas so pogosto sušna leta. Že zimske vlage je prav malo. Kaj pomeni za sušne kraje pomanjkanje padavin, zlasti za goldingovo, iz svoje domovine na obilno vlago navajeno rastlino, je vsakomur znano.

Našim hmeljarjem je tudi znan pomen kapilarnosti zemlje, ki igra važno vlogo pri zadrževanju vlage v nasadih. Zato smo v našem glasilu že večkrat opozorili, da je potrebno po vsakem dežju zrahljati stopeno zemljo z okopalnikom. S tem dosežemo dvojno korist. Prvič zabranimo, da bi prehitro ne izpuhtela vlaga iz zemlje. Ugotovljeno je namreč, da ostane zemlja pod prebranano plastjo še vedno vlažna. Vzrok temu je kapilarnost ali lasničavost tal. Gornje plasti namreč vlečejo vodo iz nižjih pod vplivom izhlapevanja. Pri stepeni zemlji segajo kapilare ali lasnice do vrha in skozi nje izhlapeva voda, če pa z brananjem ali okopavanjem zdrobimo zgornjo plast, pretrgamo pot vlagi in jo tako ohranimo zemlji, da napaja rastline. Druga korist obdelave z okopalnikom v suši je pa v zatiranju plevela, ki kot nezaželeni vsiljivec odjeda kmetijskim rastlinam potrebno vlago. Dokazano je, da odvzema plevel letno tisoče hektolitrov vlage zemlji.

Vendar pa tudi ti ukrepi ne zadostujejo v takšnih sušnih letih, ki so v zadnjem času že dvakrat prizadela veliko škodo našemu gospodarstvu. V tem slučaju lahko nadomestimo pomanjkanje vlage v zemlji samo z umetnim namakanjem. Tudi v tem pogledu smo napravili korak naprej, saj urejujemo potoka Ložnico in Bolsko, da na ta način saniramo poplavno področje, po drugi strani pa smo zgradili razbremenilnik in zbiralnik pri Polzeli, s katerim bomo urejevali rezervo vode v tem okolišju. Seveda je to šele začetek, kajti za uresničenje namakalne sistema v Savinjski

dolini bo potrebno še precej investicij in dela.

V prejšnji številki smo seznanili naše bralce s produkcijo hmelja v Ameriki, sedaj pa še pogledjmo kako so v tej državi rešili problem namakanja hmeljišč, kar jim omogoča normalen pridelek v izrazito sušnih predelih.

Glavni hmeljski okoliši v ZDA se nahajajo na zapadni obali ob Tihem oceanu, v dolinah, ki so izredno rodovitne zaradi bogate aluvialne zemlje, trpijo pa na pomanjkanje vlage. Sistem namakalnih kanalov je omogočil, da imajo vsako leto normalen pridelek.

S prvim namakanjem prično sredi junija po prvem privezovanju hmelja, drugič namakajo v začetku julija in tretjič, ko hmelj nastavlja cvetove. Glavno okopavanje se vrši v dobi namakanja na ta način, da pred namakanjem izorjejo vzdolž vrst plitve jarke in jih po namakanju izravnavajo, da na ta način zrahljajo zemljo in ohranijo vlago.

Imajo tri načine namakanja: 1. prirodno namakanje iz sistema kanalov in vodnih rezervoarjev iz katerih spuščajo vodo v nasade; 2. namakanje s pomočjo brazd in 3. škropljenje ali umetni dež.

Prirodno namakanje. To namakanje se predvsem uporablja v Kaliforniji. Kalifornija je najstarejši hmeljski okoliš in so ta način namakanja uvedli še v časih, ko ni bilo na razpologo strojev za drugačne načine namakanja. Vodo dobivajo iz rek, ki jih napaja sneg v planinah. Z jezovi zajezi vodo in jo spuščajo v namakalne kanale in prekope, ki vodijo v posamezna hmeljišča. V nasadih napravijo brazde in zadrževalne nasipe s katerimi speljejo vodo na posamezne dele hmeljišč in omogočijo, da voda poplavi do višine 15 cm te odseke. Brazde in nasipe delajo z različnimi vrstami plugov, v poštev pride navadni plug, kolutasti plug ali pa okopalnik s posebnimi rezili. Hmeljišče preorjejo v obeh smereh, da omogočijo vodi dotok do vsake rastline.

Ta metoda ima to prednost, da jo je mogoče uporabljati na rahlo visečem in valovitem svetu, kjer zemlja vodo dobro vsrka in se s tem zmanjša nevarnost luženja, ki je večja pri brazdnem načinu namakanja. Negativna stran te metode je pa v tem, da je potrebno več delovne sile za kontroliranje namakanja, ker se mora namreč paziti, da rastline v enem delu hmeljišča vsrkajo dovolj vode, preden se voda spusti v naslednji odsek. Voda se spušča iz enega dela hmeljišča v drugega z odpiranjem odprtih v zadrževalnih nasipih.

Za eno sezono je potrebno okrog 90 cm vode. Nekaj vode gre v nič zaradi izhlapevanja, nekaj pa se je izgubi po poti do hmeljišča. V eni sezoni namakajo najmanj trikrat, po navadi pa namakajo vsaka dva tedna, vendar pa imajo producenti različno mišljenje glede časa namakanja in uspehov namakanja v zvezi z rastjo in kvaliteto hmelja.

BRAZDNO NAMAKANJE

Brazdno namakanje se največ uporablja v Sacramentu, Yakima Valleys in Kamloopsu. Uporablja se lahko samo tam, kjer je zemlja enakomerno in pravilno nagnjena. Da bi bil učinek čim večji se predeli namenjeni za gojitev hmelja pred sajenjem splanirajo. Položna nagnjenost hmeljišč omogoča enakomeren dotok vode. Voda se napelje iz glavnih kanalov do zemljišča in običajno teče vzdolž brazd v vsaki drugi vrsti, pri poznejšem namakanju pa se spušča v brazde, ki niso bile namakane. S tem preprečujejo preveliko luženje. V slučaju, da voda ne more prirodno teči vzdolž hmeljišča zaradi premajhnega padca uporabljajo močne črpalke, ki črpajo vodo iz reke ali namakalnih kanalov na najvišjo točko v hmeljišču od koder voda sama odteka v namakalne brazde.

Potrebni so izvežbani in spretni delavci, ki vodijo vodo z lopatami v prave brazde in jo od časa do časa spuščajo v druge brazde, da se na ta način doseže enakomerna razdelitev vode po vsem hmeljišču.

NAMAKANJE S ŠKROPLJENJEM

To metodo uporabljajo predvsem v Willamette Valley in v manjši meri v Lower Fraser Valley ter Sonoma (Mendocin okolišu). Obstojajo štirje razlogi za njeno uporabo, čeprav so začetni stroški visoki:

- Uporablja se tam, kjer je svet tako viseč ali valovit, da sta prvi dve metodi neuporabni.
- Uporablja se v zemljiščih, ki se nahajajo visoko iznad reke in vode ni mogoče dovajati za namakanje po prvih dveh metodah.
- Kar se tiče porabe vode je ta metoda bolj ekonomična. Dokazano je namreč, da se s škropljenjem voda najbolj primerno razdeli. To je v stvari umetni dež, koncentracija vode pa ni tako velika, da bi povzročila luženje.

d) V okoliših, kjer je nekaj poletnih padavin, vendar pa ne dovolj za pravilno rast hmelja, predstavlja ta metoda najboljši dodatek pri izrednih vročinah.

Vzdolž hmeljišča je položena cev premera 15 cm ali več iz aluminijaste žilvine v katero tlači vodo močna črpalka, ki se nahaja ob reki ali kakšnem drugem izvoru vode. Iz te glavne cevi se odvajajo stranske cevi v hmeljišče, na določenih razmakih pa se na teh ceveh nahajajo škropilci, ki se pod pritiskom vode vrtijo in škropijo rastline, ki se nahajajo v bližini. Normalno se ob vsaki cevi oškropi pas širine 15 metrov, zato morajo biti tudi te cevi položene v presledkih po 15 metrov. V šestih urah je mogoče pri pritisku 3 atmosfer razdeliti okrog 7,5 cm vode. Cevi na katerih se nahajajo pršilci so zelo lahke, eno cev prenašata dva delveca, in jih je mogoče hitro spajati. Pri nekaterih sistemih se pršilci nahajajo na tleh, pri drugih pa so obešeni na žične konstrukcije nasada s po-

ZA PRAZNIK DELA ŽELIMO HMELJARJEM, KMETIJSKIM ZADRUGAM IN VSEMU OSTALEMU DELOVNEMU LJUDSTVU MNOGO USPEHOV V GRADITVI SOCIALIZMA!

OZZ Celje-okolica
Hmeljarski odbor OZZ

Inštitut za hmeljarstvo
Hmezad-Zalec

močjo posebnih palic s kljuko. Nekateri hmeljarji so namreč mišljenja, da škropljenje s tal poškoduje mlade poganjke zaradi pritiska vode, ker pri vsakem obratu pršilca zadene rastlino udarec pršeče vode. Omeniti moramo, da uporabljajo pršilce, pri katerih pršénje ni enakomerno temveč bruhajo vodo v sunkih.

STROŠKI NAMAKANJA

Nekateri hmeljarji imajo na lastne stroške zgrajene kanale, s katerimi so napeljali vodo okrog svojih nasadov in iz katerih črpajo vodo po mili volji. V nekaterih okoliših, posebno v Yakima Valley, dobavljajo vodo posebne ustanove. Tu znašajo stroški za namakanje 740 do 3.700 dinarjev na 1 hektar letno.

V okoliših, kjer hmeljišč ne namakajo, okopavajo hmeljišča, da zadržijo vlogo. Uporabljajo samodvižne kultivatorje, kolturne kultivatorje in okopalnike na peresa. V nekaterih slučajih imajo za kultivatorjem privezano neke vrste brano iz lesenih plohov, da drobi prevelike grude, zrahlja zemljo in na ta način ohrani v zemlji vlogo. Dolge vrste v velikih hmeljiščih, široki razmaki med rastlinami in dovolj prostora za obračanje, omogočajo velik delovni učinek, ki znaša v enem delovnem dnevu tudi do 8 hektarjev. Žičnice, ki obsegajo 16 ha s 400 m dolgimi vrstami so čisto normalne, imajo pa tudi hmeljišča, kjer so vrste dolge 1,5 km in še več.

Beve

IZ UREDNIŠTVA

Tov. Kuder Ludvik!

Prejeli smo Vaš članek. Ponavljate že nakazana vprašanja. Podatki, ki ste jih povzeli po dr. Stieglerju iz Münchena glede cene, pa ne odgovarjajo dejanskemu stanju, saj je šlo za izjemen primer, ko je moral Hmezad v ceno vračunati vse stroške do kupčeve razkladalne postaje (Argentina).

Odgovor na to, kako bi rešili vprašanje davčne obremenitve hmeljarja, pa je podan v Uradnem listu LRS z dne 17. aprila t. l. Vsled tega Vašega članka ne objavljamo.

Upamo, da nam boste v bodoče z Vašimi prispevki odprli nove probleme, ki jih hmeljarstvo še vedno krije v sebi in ki jih Vi kot izkušen hmeljar prav gotovo dobro poznate.

Oglasite se kmalu!

Uredništvo

V sredo, 15. aprila 1953 je tragično preminul v starosti 92 let eden najstarejših savinjskih hmeljarjev

Dolar Marko

iz Megojnic

Bil je med prvimi hmeljarji v Grižah in je v tem kraju postavil tudi prvo sušilnico. Leta 1902 je postal soustanovitelj Hmeljarne ter bil ves čas v njenem nadzornem odboru.

Človeka, ki je svoje življenje posvetil napredku hmeljarstva, bomo ohranili v trajnem spominu!